

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
Academic Administration in Elementary Schools
Under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 4

ธนชัย อุ่นอ้วน

Thanachai Un-uan

มหาวิทยาลัยราชธานี

Ratchathani University, Thailand

E-mail: annatartoeng@gmail.com

Received December 22, 2020; Revised March 28, 2021; Accepted April 12, 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำนวน 330 คน โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 42 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบค่า F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; โรงเรียนประถมศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the status of academic administration in elementary schools under the Sisaket Primary Educational Service Area Office 4 2) to compare the status of academic administration in elementary schools under the administrative area office Primary education in Sisaket Region 4 classified by school size. The sample group was 330 teachers under Sisaket Primary Educational Service Area Office in the academic year 2020 by specifying the sample size according to the Krejcie and Morgan ready-made table and simple randomization. The research instrument was a questionnaire with a 5-level estimation scale of 42 items with a confidence value of .97 The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation. And F-test.

The study found that

1. Conditions of academic administration in elementary schools under the Office of Sisaket Primary Educational Service Area 4 in all aspects and aspects
2. The results of comparing the status of academic administration in elementary schools under the Sisaket Primary Educational Service Area Office 4 are classified by school size. Overall, all aspects were found that there were no differences in management conditions.

Keywords: Academic Administration; Elementary Schools; Office of Sisaket Primary Educational Service Area 4

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (ดวงกมล สิ้นเพ็ง, 2553) สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การจัดการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งจะพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าโลกต่อไปและหน่วยงานที่สำคัญที่จะพัฒนาคนก็คือสถานศึกษา ซึ่งฝ่ายงานบริหารที่รับผิดชอบแยกงานออกเป็น 7 ประเภท พบว่า การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40 งานบริหารบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 20 งานบริหารกิจการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 20 งานบริหารการเรียน คิดเป็นร้อยละ 5 งานบริหารอาคาร

สถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5 งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5 งานบริหารทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 5 จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานในสัดส่วนอัตราร้อยละ 40 ซึ่งถือว่ามากที่สุดและมีความห่างของคะแนนในลำดับรองลงมาเป็นเท่าตัว นั้นหมายความว่างานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหาร (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2543) โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพซึ่งเป็นจุดหมายหลักของการจัดการศึกษา (ประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข, อนุสรฯ สุวรรณวงศ์ และ ทินกฤตพัชร รุ่งเมือง, 2563) ได้รับการยอมรับด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ด้านการจัด การเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดประเมินผลและวิจัย (ศุภลักษณ์ ลิขิตคุณากร, ชูศักดิ์ เอกเพชร และ สมคิด นาคขวัญ, 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการจัดการศึกษาในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจุบันมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 209 โรงเรียน ในด้านงานคุณภาพทางวิชาการซึ่งจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการทดสอบคุณภาพการศึกษาระดับชาติ (O-Net) ประจำปีการศึกษา 2561 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระคิดเป็นร้อยละ 36.49 จำแนกได้เป็นกลุ่มสาระ 5 กลุ่มสาระหลัก ดังนี้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 33.71 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.86 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.52 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 43.86 ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นคะแนนเฉลี่ยรวม หรือคะแนนเฉลี่ยคิดแยกตามกลุ่มสาระแล้วผลปรากฏว่า คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาต่ำ มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ได้แก่ จำนวนครูไม่เพียงพอ วิธีการจัดการเรียนสอนของครูไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สื่อการสอนไม่เพียงพอ เป็นต้น ซึ่งถ้ามองการบริหารในภาพรวมของหน่วยงาน กลุ่มงานที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือ กลุ่มบริหารงานวิชาการ ที่เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และเกิดผลกับผู้เรียนได้สูงสุด แต่ผลที่ปรากฏจากผลสัมฤทธิ์ทำให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 มีการจัดการที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ดังนั้นการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ตลอดจนแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ อันจะนำไปสู่การวางแผนการจัดระบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและนโยบายการศึกษาของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 4 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 แตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักการและแนวคิดในการบริหารวิชาการ การบริหารงานวิชาการเปลี่ยนแปลงไปตาม สาระสำคัญของหลักสูตรและนโยบาย ในการดำเนินงานเกี่ยวกับงานวิชาการจะต้องอาศัยความร่วมมือ จากทุกฝ่าย เช่น คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องมีส่วนร่วม ในการบริหาร วางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบและประเมินผล เพื่อประสิทธิผล ของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่มีต่อผู้เรียน

2. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการและกระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การวางแผน ก่อนดำเนินงาน การปฏิบัติตามแผน การติดตามประเมินผลทั้งในระหว่างดำเนินการ และเมื่อดำเนินการ เสร็จสิ้น ถือเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินงานให้เป็นระบบอย่าง ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน

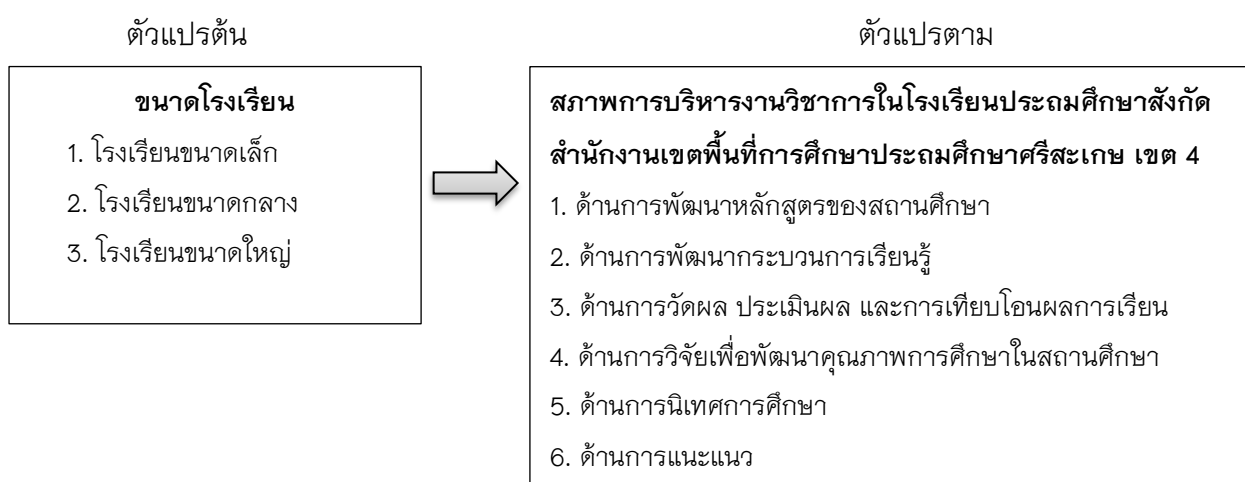
3. ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามสภาพ บริบทและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จากผลการทดสอบระดับชาติ (O-Net)

จากการศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยสังเคราะห์จากขอบข่ายและภารกิจบริหารวิชาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 6 ด้าน คือ (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. ด้านการ พัฒนาระบบการเรียนรู้ 3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4. ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5. ด้านการนิเทศการศึกษา 6. ด้านการแนะแนว เพื่อนำข้อมูล

ที่ได้ไปใช้ในการวางแผน การดำเนินการ และการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนในด้านการบริหารงานวิชาการให้ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) ใน 6 ด้าน โดยศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนจำแนกตามขนาดของ โรงเรียน ประกอบด้วย 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา 5. ด้านการนิเทศการศึกษา 6. ด้านการแนะแนว โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนประถมในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ประชากร คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำนวน 2,379 คน ประกอบด้วยครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 521 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 1,241 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 617 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำนวน 330 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการ กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) โดยการสุ่มแบบ ชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ดังนี้ สถานศึกษาที่มีนักเรียน 120 คนลงมา จำนวน 88 โรงเรียน สถานศึกษาที่มีนักเรียน 121-300 คน จำนวน 102 โรงเรียน สถานศึกษาที่มีนักเรียน 301 คนขึ้นไป จำนวน 19 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่าง 330 คน ประกอบด้วยครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 91 คน โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 158 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 81 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 1 ชนิด ได้แก่

1) แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ใน 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการแนะแนว แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert)

การสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายและภารกิจงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าจากเอกสารการวิจัยทางการศึกษาและการเขียนบทนิพนธ์

3. สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด 6 ด้าน ตามนิยามศัพท์เฉพาะ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการแนะแนว จำนวน 42 ข้อ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นให้เลือก 5 ระดับ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาวิจัยด้วยตนเอง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาวิจัยเสนอแนะด้วยตนเอง

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความครอบคลุมของข้อคำถาม และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ของเครื่องมือ และทำการคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไปเพื่อนำ ใช้ทดลองเก็บข้อมูล

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ .97

8. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบและทดลองใช้แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองครั้งสุดท้ายแล้ว จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาวินิจฉัยขอหนังสือขอความร่วมมือการตอบแบบสอบถามจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี และส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

2. นำหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ส่งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน

3. เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างส่งคืนแบบสอบถามตามที่กำหนดในผู้รับ – ส่ง หนังสือราชการของสถานศึกษาและเดินทางไปเก็บแบบสอบถามในส่วนที่ตกค้างตามสถานศึกษาต่าง ๆ ที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามคืนเพื่อให้ได้มากที่สุด ได้รับคืน จำนวน 330 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล SPSS for Windows โดยข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ขนาดของโรงเรียน ทำการวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยใช้การทดสอบค่า F – test แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมทุกด้าน

ที่	สภาพการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.15	0.49	มาก
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.24	0.41	มาก
3	ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.20	0.53	มาก

ที่	สภาพการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.83	0.53	มาก
5	ด้านการนิเทศการศึกษา	4.08	0.47	มาก
6	ด้านการแนะแนว	4.06	0.59	มาก
รวม		4.09	0.41	มาก

จากตารางที่ 1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมทุกด้าน พบว่า มีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีระดับการบริหารมากที่สุด คือ ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมาคือด้านที่ 3 มีด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) และด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ที่	สภาพการบริหารงานวิชาการ	ขนาดโรงเรียน								
		ขนาดเล็ก			ขนาดกลาง			ขนาดใหญ่		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.18	0.56	มาก	4.14	0.42	มาก	4.13	0.53	มาก
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.27	0.41	มาก	4.25	0.40	มาก	4.19	0.43	มาก
3	ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	4.25	0.61	มาก	4.18	0.37	มาก	4.18	0.68	มาก
4	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.8	0.52	มาก	3.86	0.47	มาก	3.81	0.64	มาก
5	ด้านการนิเทศการศึกษา	4.03	0.59	มาก	4.07	0.34	มาก	4.16	0.53	มาก
6	ด้านการแนะแนว	4.03	0.69	มาก	4.09	0.42	มาก	4.04	0.73	มาก
รวม		4.09	0.47	มาก	4.10	0.32	มาก	4.08	0.48	มาก

จากตารางที่ 2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 4 จำแนกตามขนาดของ

โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10, 4.09, 4.08$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า

โรงเรียนขนาดเล็กด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาคือด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ

โรงเรียนขนาดกลางด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมาคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.14$) ตามลำดับ

โรงเรียนขนาดใหญ่ด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมาคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) และด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.16$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

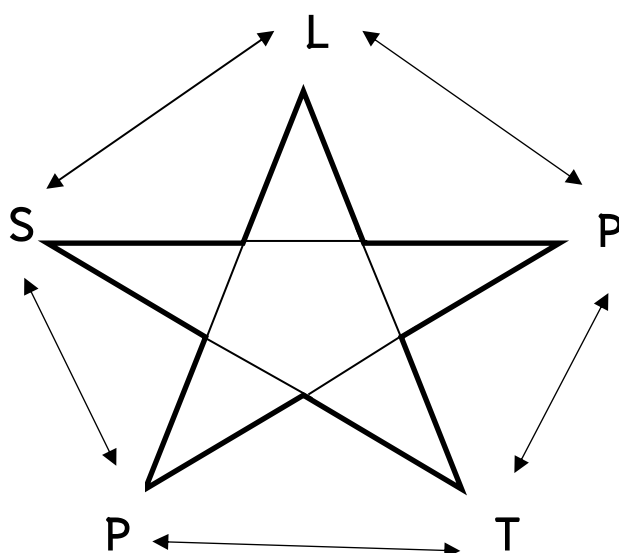
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมทุกด้าน พบว่ามีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านพบว่ามีระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีระดับการบริหารมากที่สุดคือ ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านที่ 3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน และด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาตามลำดับ ทั้งนี้เนื่อง การจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งจะพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปและหน่วยงานที่สำคัญที่จะพัฒนาคนก็คือสถานศึกษา ซึ่งฝ่ายงานบริหารที่รับผิดชอบ คือ งานวิชาการซึ่งมีความสำคัญของการจัดการศึกษา ทำให้ทรัพยากรบุคคลของชาติมีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม รวมทั้งการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 4 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้าน การปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีสภาพการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงานวิชาการเป็นงานหลักที่เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียนทุกขนาดทุกประเภท มาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียน พิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการดังนั้น การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ (เผ่า วามาลุน, 2558) แต่อย่างไรก็ตามในการบริหารสถานศึกษานั้น ปัญหาในแต่ละสถานที่จะแตกต่างกัน การแก้ปัญหาจึงเป็น

เพียงการแก้ปัญหาในระยะสั้น หรือเป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า หรือ เป็นการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ผลการสร้างได้รูปแบบ LPTPS model การพัฒนาวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ในแนวทางการจัดการเชิงกลยุทธ์(Strategic Management) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 2 รูปแบบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

รูปแบบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 กำหนดรูปแบบการพัฒนา 5 ด้าน คือ 1) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ (Leadership) 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ (Participation) 3) ด้านการพัฒนาทีมงานวิชาการ (Teamwork) 4) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ (Process) และ 5) ด้านขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ (Scope) หรือเรียกว่า LPTPS model ในส่วนความเป็นผู้นำทางวิชาการที่จะให้งานบริหารมีความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในหลาย ๆ ด้าน จึงจะส่งผลดีต่อการพัฒนาทีมงานวิชาการ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการบริหารเพื่อเชื่อมโยงในขอบข่ายการบริหารงานวิชาการและในแต่ละองค์ประกอบมีส่วนที่จะเกื้อหนุนภายในระบบของงานทำให้งานสำเร็จ ย่อมมีความสัมพันธ์ของแต่ละส่วน คือ ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการต้องอาศัยให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการบริหารและเมื่อมีส่วนร่วมแล้วย่อมก่อให้เกิดกระบวนการบริหารต้องอาศัยผู้นำทางวิชาการเป็นตัวขับเคลื่อน เช่นเดียวกับความเป็นผู้นำทางวิชาการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรพัฒนาครูบุคลากรให้มีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรโดยจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนต้องมีความชัดเจน เป็นรูปแบบที่สามารถนำไปใช้จัดกระบวนการเรียนรู้ได้จริง
2. สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมได้ลงมือปฏิบัติจริง
3. สถานศึกษาควรพัฒนาครูบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษาเพื่อนำไปแก้ปัญหาพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
4. การนิเทศการศึกษาควรเป็นแบบกัลยามิตรไม่ควรยึดรูปแบบ สามารถพูดคุยปรึกษาได้ทุกเวลาและทุกสถานที่

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4
3. ควรมีการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2553). *การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้: การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง: กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: วี พรีน (1991).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *หลักการวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- ประภาวรรณ ตระกูลเกษมสุข, อนุสรณ์ สุวรรณวงศ์ และ ทินกฤตพัชร รุ่งเมือง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา กับการรับรู้ช่องทางการสื่อสารการตลาดของโรงเรียน. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 3(2), 129-143.
- ปิยะพร วงศ์อนุตโรจน์. (2548). *การบริหารงานวิชาการ (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- เผ่า วามาลุน. (2558). *ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ศุภลักษณ์ สี่พหุคุณากร, ชุตักดี เอกเพชร และ สมคิด นาคขวัญ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลการดำเนินการนิเทศภายในของสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยะปี. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 6(1), 1163 – 184.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.